

Arap Edebiyatı Tarihi-II Sadru'l-İslâm Dönemi. Erzurum: Fenomen Yayınları, 4. Basım, 2023, 283 s.

History of Arabic Literature-II Sadru'l-Islâm Period. Erzurum: Fenomen Publications, 4th Edition, 2023, 283 pp.

Selma TURAN

Yüksek Lisans Öğrencisi. Pamukkale Üniversitesi, İslami İlimler Enstitüsü, Temel İslam Bilimleri
Denizli/Türkiye

*Graduate Student, Pamukkale University, Institute of Islamic Science, Department of Basic Islamic
Science Denizli/Turkey*

stturan20@gmail.com

<http://orcid.org/0009-0000-6507-2257>

Makale Bilgisi / Article Information

Kitap Tanıtımı / Book Review

Geliş Tarihi / Received: 17.11.2024

Kabul Tarihi / Accepted: 13.01.2025

Yayın Tarihi / Published: 20.06.2025

Atıf: Turan, Selma. "Arap Edebiyatı Tarihi-II Sadru'l-İslâm Dönemi. Erzurum: Fenomen Yayınları, 4. Basım, 2023, 283 s.", *ADÜ İlahiyat Dergisi* 1/1 (Haziran 2025): 136-146.

Cite as: Turan, Selma. "History of Arabic Literature-II Şadr al-Islâm Period. Erzurum: Fenomen Publications, 4th Edition, 2023, 283 pp." *ADÜ Journal of Theology* 1/1 (June 2025): 137-146.

İntihal/Plagiarism: Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi / *This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software.*

Yayıncı/Publisher: Aydın Adnan Menderes Üniversitesi İlahiyat Fakültesi | *Aydın Adnan Menderes University Faculty of Theology* | <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aduilahiyatdergisi> | aduilahiyatdergisi@adu.edu.tr

© Selma TURAN | Creative Commons Attribution-Noncommercial 4.0 (CC BY-NC) International License

Arap Edebiyatı Tarihi-II Sadru'l-İslâm Dönemi. Erzurum: Fenomen Yayınları, 4. Basım, 2023, 283 s.

Öz

Arap edebiyatı, tarihi gelişimi ve farklı yönleri dikkate alınarak çeşitli dönemlere ayrılmıştır. Arapçanın geniş coğrafyalara yayılmasıyla birlikte, çağ ve mekâna göre farklılaşan edebî ürünlerin sınıflandırılmasını kolaylaştırmak amacıyla düşünürler tarafından çeşitli dönemsel tasnifler yapılmıştır. Bu tasniflerden biri de Prof. Dr. Kenan Demirayak tarafından *Arap Edebiyatı Tarihi-I: Câhiliye Dönemi* adlı eserinin ön sözünde sunulmuş olup, Arap edebiyatı yedi ana döneme ayrılmıştır: Câhiliye, Sadru'l-İslâm, Emevîler, Endülüs, Abbâsiler, Osmanlı Dönemi ve Modern Dönem. Yazar, her bir dönemi ayrı bir çalışma kapsamında ele alarak Arap edebiyatı tarihini detaylı bir şekilde incelemeyi amaçlamış ve büyük ölçüde bu hedefini gerçekleştirmiştir. Tanıtımı yapılan *Arap Edebiyatı Tarihi-II: Sadru'l-İslâm Dönemi (622-661)* adlı eser, bu kapsamlı serinin ikinci kitabıdır. İlk baskısı 2010 yılında yayımlanan kitabın 2023 yılında dördüncü baskısı yapılmıştır. Eser, Arap dili ve edebiyatının doğuşu ile tarihî gelişimini ele almaktadır. Kitabın giriş bölümünde, Hz. Peygamber'i ve ashabını, müşriklerin hicivlerine karşı şiirleriyle savunan ve "Şâirü'n-Nebî" (Peygamberin Şairi) unvanını taşıyan Hassân b. Sâbit'in(ö.60/680), Câhiliye ve İslâmî döneme ait iki şiiri Türkçe çevirileriyle birlikte sunulmuştur. (s. 3) Bu seçki, okuyucuyu Câhiliye ve Sadru'l-İslâm dönemi şiir temalarını karşılaştırmaya yönlendirmektedir. Eserin birinci bölümü, İslâmiyet'in şiir üzerindeki etkisini ele alırken, dönemin şiir türlerini ve şairlerini de incelemektedir. İkinci bölümde ise nesir türlerine yer verilmektedir. Kitap, olayları kronolojik bir sırayla ele alarak okuyucunun dönemin dinamiklerini daha iyi kavramasını sağlamaktadır. Nesnel üslubu ve anlaşılır dili, eserin akademik değerini artırmaktadır. Şiir ve nesir türleri detaylı biçimde tanımlanmış, her türden birden fazla örnek Türkçe çevirileriyle birlikte sunulmuştur. Bu yaklaşım, esere özgün ve kıymetli bir nitelik kazandırmaktadır. Ayrıca, kitabın sonunda yer alan zengin kaynakça ve dizin, okuyuculara önemli bir kolaylık sağlamaktadır. Sonuç olarak, Prof. Dr. Kenan Demirayak'ın *Arap Edebiyatı Tarihi-II: Sadru'l-İslâm Dönemi* adlı eseri, Arap edebiyatının İslâmiyet'in ilk yıllarındaki gelişimini derinlemesine incelemek isteyen araştırmacılar ve okurlar için önemli bir başvuru kaynağıdır.

Anahtar Kelimeler: Arap Edebiyatı Tarihi, Sadru'l-İslâm Dönemi, Şiir Türleri, Nesir Türleri, Arap Şairleri.

History of Arabic Literature-II Sadru'l-Islâm Period. Erzurum: Fenomen Publications, 4th Edition, 2023, 283 pp.

Abstract

Arabic literature has been divided into various periods considering its historical development and different aspects. With the spread of Arabic to vast geographies, various periodical classifications have been made by thinkers in order to facilitate the classification of literary products that differ according to age and place. One of these classifications was made by Prof. Dr. Kenan Demirayak in his History of Arabic Literature-I: The Ignorance Period, and Arabic literature is divided into seven main periods: Jâhiliyyah, Sadru'l-Islam, Umayyads, Andalusians, Abbasids, Ottoman Period and Modern Period. The author aims to examine the history of Arabic literature in detail by dealing with each period in a separate study and has achieved this goal to a large extent. The History of Arabic Literature-II: Sadru'l-Islam Period (622-661) is the second book in this comprehensive series. The first edition of the book was published in 2010 and the fourth edition was published in 2023. The book deals with the birth and historical development of Arabic language and literature. In the introduction of the book, two poems of Hassân b. Sâbit(ö. 60/680), who defended the Prophet and his companions against the satire of the polytheists with his poems and who bears the title of "Shâhir al-Nabî" (Poet of the Prophet), are presented with their Turkish translations from the Jâhiliyyah and Islamic periods. (p. 3) This selection leads the reader to compare the themes of poetry from the Jâhiliyyah and Sadr al-Islam periods. The first part of the work deals with the impact of Islam on poetry and analyzes the poetry genres and poets of the period. The second part deals with prose genres. The book deals with the events in chronological order, enabling the reader to better grasp the dynamics of the period. Its objective style and comprehensible language increase the academic value of the work. Poetry and prose genres are defined in detail, and multiple examples of each genre are presented with their Turkish translations. This approach gives the book a unique and valuable quality. In addition, the rich bibliography and index at the end of the book provide an important convenience for the readers. In conclusion, Prof. Dr. Kenan Demirayak's History of Arabic Literature-II: Sadru'l-Islam Period is an important source of reference for researchers and readers who want to study the development of Arabic literature in the early years of Islam in depth.

Keywords: History of Arabic Literature, Sadru'l-Islâm Period, Types of Poetry, Types of Prose, Arabic Poets.

GİRİŞ

Sadru'l-İslâm Dönemi'nin daha iyi anlaşılabilmesi için, bu dönemin sınırlarının açıklanması, konunun daha net bir çerçevede ele alınmasına yardımcı olacaktır. Sadru'l-İslâm Dönemi, Miladi VII. yüzyılda Hz. Muhammed'e (s.a.v.) peygamberlik verilmesiyle (610) başlayıp, Emevî Devleti'nin kurucusu Muâviye'nin (ö. 60/680) halife olmasıyla (661) sona ermektedir. Bu dönem, kesin çizgilerle belirlenmemekle birlikte, tarihsel açıdan iki ana bölüme ayrılmaktadır. Birinci bölüm, Hz. Muhammed'e (s.a.v.) peygamberlik verilmesiyle (610) başlayıp, vefatına (632) kadar devam eden süreci kapsamaktadır. Bu süreçte, İslâm'ın temelleri atılmış, Müslüman toplumu şekillenmeye başlamış ve Arap Yarımadası'nda dini, sosyal ve kültürel değişimler yaşanmıştır. İkinci bölüm ise Hz. Muhammed'in vefatının ardından Hz. Ebû Bekir'in (r.a.) halife olmasıyla (632) başlayıp, Hz. Ali'nin (r.a.) vefatıyla (661) sona ermektedir. Bu dönem, İslâm toplumunun yönetim yapısının oluştuğu, Hulefâ-i Râşidîn (Dört Halife) döneminde önemli dini ve siyasi kararların alındığı, toplumsal ve kültürel yapının hızlı bir değişim sürecine girdiği bir zaman dilimini kapsamaktadır.

İslâmiyet'in Arap Yarımadası'na gelişi, toplumsal ve kültürel alanlarda köklü değişimlere yol açmış; edebiyat ve düşünce dünyasında da önemli değişiklikler meydana getirmiştir. Bu süreç, edebiyatın biçim ve içerik açısından yeniden şekillenmesini beraberinde getirmiştir. Fasih Arapça ile nazil olan Kur'an-ı Kerîm, edebî mükemmelliği ve yüksek belâgatı ile gerek müminleri gerekse muhalifleri hayrete düşürmüştür. Kur'an'ın Arap edebiyatı üzerindeki etkisi, şekil, mana ve fikir içeriği bakımından yadsınamaz bir gerçektir. Şairler ve hatipler, daha önce aşına olmadıkları konularda edebî eğilimlerini yenileyerek, garip lafızlardan ve tekellüften uzaklaşmışlardır. Ayrıca edebiyatın muhteva ve değer anlayışında da önemli değişiklikler olmuş; bireyselci ve kabileci fikirler yerine, birlik ve beraberlik anlayışına dayalı insani değerler ön plana çıkmıştır. Bu bağlamda, Prof. Dr. Kenan Demirayak'ın *Arap Edebiyatı Tarihi-II: Sadru'l-İslâm Dönemi* adlı çalışması, söz konusu dönemin edebiyatını detaylı bir şekilde ele alarak bu etkilerin kapsamlı bir değerlendirmesini sunmaktadır.

Tanıtımı yapılan eser, ilk olarak 2010 yılında yayımlanmış olup incelenen baskı, 2023 yılında Fenomen Yayınları tarafından gerçekleştirilen dördüncü baskıdır. Kitap, 283 sayfa uzunluğunda ve 24 x 17 cm boyutlarında düzenlenmiştir. Eserin satış fiyatı 212 TL olarak belirlenmiş ve ISBN numarası 978-605-60932-8-9 olarak kaydedilmiştir. Yazar, bu eseriyle İslâmiyet'in ilk yıllarındaki Arap edebiyatını kapsamlı bir şekilde inceleyerek, dönemin dilsel, kültürel ve toplumsal dinamiklerine dair derinlemesine analizler sunmaktadır. Aynı zamanda, Arap edebiyatının tarihsel gelişimini ortaya koyan bu çalışma,

Sadru'l-İslâm dönemi üzerine yapılan akademik araştırmalara önemli katkılar sağlamaktadır.

Prof. Dr. Kenan Demirayak, 10 Mayıs 1961 doğumlu olup, Arap Edebiyatı alanında uzmanlaşmış bir akademisyendir. Atatürk Üniversitesi Doğu Dilleri ve Edebiyatı Bölümü'nden 1985 yılında mezun olduktan sonra, yüksek lisansını 1989'da ve doktorasını 1992'de tamamlamıştır. 1986-2001 yılları arasında Atatürk Üniversitesi'nde araştırma görevlisi, yardımcı doçent, doçent ve profesör unvanlarıyla çeşitli akademik görevlerde bulunmuş, ayrıca aynı üniversitenin Fen-Edebiyat Fakültesi'nde idari görevler üstlenmiştir. Yazar, makalelerini farklı akademik dergilerde yayımlamış ve TDV İslâm Ansiklopedisi'ne maddeler yazmıştır. Câhiliye Dönemi'nden Osmanlı Dönemi'ne kadar Arap edebiyatının geçirdiği süreci ele aldığı beş ciltlik *Arap Edebiyatı Tarihi* adlı eseriyle dikkat çeken yazarın, yayımlanmış diğer bazı önemli eserleri şu şekildedir: *Arap Edebiyatında Kaynaklar* (1994), *Yedi Askı: Arap Edebiyatının Harikaları* (2010), *Arap İslâm Edebiyatı Literatür Bilgisi* (2016), *Arap Dili Grameri Tarihi* (2019) ve *Arap İslâm Edebiyatı Manzum Münâcât Antolojisi* (2019). Ayrıca, İslâmî edebiyat ve dilbilgisi üzerine birçok yayını vardır. Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Arap Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi olan Prof. Dr. Kenan Demirayak, 2022 yılında geçirdiği trafik kazasında hayatını kaybetmiştir.

Arap Edebiyatı Tarihi-II: Sadru'l-İslâm Dönemi adlı eser, İslâm'ın ilk yıllarına dair derinlemesine analizler sunarak bu döneme ilişkin önemli bir akademik kaynak niteliği taşımaktadır. Hz. Peygamber ve Dört Halife dönemini kapsayan bu süreç, 'Sadru'l-İslâm dönemi' olarak adlandırılmakta ve edebiyatın gelişiminde belirleyici bir dönüm noktası teşkil etmektedir. Bu dönemde, edebî faaliyetler dini ve kültürel yapıların etkisiyle şekillenmiş ve Arap edebiyatının temelleri atılmıştır. Eser, dönemin edebî ve kültürel yapısını kapsamlı bir şekilde inceleyerek dil, edebiyat ve kültür üzerine ayrıntılı analizler sunmaktadır. Özellikle, İslâm'ın erken döneminde meydana gelen edebî değişimler, yeni türler ve şiirsel ifade biçimleri ele alınmış; dönemin edebî mirası ve sonraki dönemler üzerindeki etkisi ayrıntılı bir şekilde incelenmiştir. Bu bağlamda çalışma, Sadru'l-İslâm dönemi edebiyatına dair kapsamlı bir perspektif sunarak bu alandaki akademik araştırmalar için önemli bir kaynak niteliği taşımaktadır.

Yazar, eserinin yazılış amacını ön sözünde şu şekilde ifade etmektedir: "Bu çalışmanın amacı, Doğu Dilleri ve Edebiyatları alanında öğrenim gören lisans ve lisansüstü öğrencilerine, ayrıca Arap Dili ve Edebiyatı alanına ilgi duyan okuyuculara Türkçe dilinde yazılmış bir Arap Edebiyatı Tarihi sunmaktır." (s. 9). Eser, bir giriş ve iki ana bölümden oluşan sistematik bir düzen içinde sunulmuştur. Bu yapı, konunun tutarlı ve disiplinli bir biçimde ele alınmasını

sağlamaktadır. Giriş bölümü üç ana başlık altında incelenmiş olup, ilk başlık Sadru'l-İslâm Dönemi'ne odaklanmaktadır. Bu bölümde, dönemin genel çerçevesi çizilmekte; savaşlar, antlaşmalar, galibiyetler ve mağlubiyetler kısaca bahsedilmektedir. (s. 11-22)

Bu bölümün ardından *İslâmî Fetihler ve Sonuçları* başlıklı bir kısım yer almaktadır. Yazar, bu bölümde İslâm'ın VII. yüzyılda siyasal bir güç olarak ortaya çıktığı dönemde, doğuda Bizanslılar ve Sâsânîler gibi iki büyük devletin egemenliğinin hâkim olduğunu vurgulamaktadır. Ayrıca, Arap Yarımadası'nda birliğin sağlanmasının ardından, İslâm ordularının Şam'daki Bizans ordusu ve Irak'taki Sâsânî ordularına karşı saldırı hazırlıklarını yaparak bu fetihlerde zafer kazandığını belirtmektedir. Yazar, bu fetihlerin Arapların yalnızca siyasal ve kültürel yaşamını değil, aynı zamanda sosyal ve ekonomik yapılarını da derinden etkilediğini ifade etmektedir.

Yazar, fetihlerin Arapların kendi topraklarından ayrılarak farklı coğrafyalara yerleşmelerine ve bu bölgeleri vatan edinmelerine yol açtığını belirtmektedir. Ayrıca, bu yerleşim süreçlerinde, Arapların yeni topraklarda yerli halklarla kaynaşarak, beraberinde getirdikleri âdetler, gelenekler, din ve dil gibi unsurların bu yeni coğrafyalarda yayıldığını ifade etmektedir. Bununla birlikte yazar, Arapların fethedilen topraklarda yalnızca egemen bir konumda kalmadıklarını, aynı zamanda bu halklardan da etkilendiklerini vurgulamaktadır (s. 22-23).

Giriş bölümünün son başlığı, *Dönemin Arap Edebiyatı Tarihi ile İlgili Çalışmalar*'dır. Yazar, bu başlık altında Arap Dili ve Edebiyatı alanındaki bilimsel çalışmaların genel anlamda Batılı doğu bilimciler tarafından başlatılıp, sistemleştirildiğini vurgulamaktadır. Yazar, Fuat Sezgin'in (1924-2018) *Geschichte des Arabischen Schriftums* adlı eserinin, Arap Edebiyatı üzerine yapılan araştırmalar hakkında değerli bilgiler sunduğunu belirtmiş ve burada adı geçen bazı önemli isimlere de yer vermiştir. Yazar, doğu bilimcilerinin çalışmalarının çoğunlukla İslâm öncesi döneme odaklandığını, kısmen de Emevîler ve Abbâsiler dönemine ait şiir parçaları, şair divanlarının tahkikli neşri ve Batı dillerine yapılan çevirilerle şekillendiğini ifade etmektedir. Son olarak, yazar, modern anlayış doğrultusunda Arap Edebiyatı Tarihi'nin yazımına da değinmiş ve bu alandaki örnek çalışmalara yer vermiştir (s. 24-25).

Giriş bölümünün ardından, *Şiir* başlığını taşıyan I. Bölüm ile *Nesir* başlığını taşıyan II. Bölüm yer almaktadır. Birinci bölüm *Şiir* ana başlığı altında yedi başlık olarak tanzim edilmiştir. Birinci Bölümün ilk başlığı *İslâmiyet ve Şiir* adını taşımaktadır. Bu bölümde Kur'an-ı Kerîm, Hz. Peygamber ve dört halifenin şiir ve şairlere yaklaşımı ele alınmış, genel manada İslâmiyet ve şiir arasındaki ilişki ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bunun ardından, İslâm dini karşısında

şairlerin tutumları ele alınmış ve şairler, üç ana grupta incelenmiştir: İslâm'a karşı zıt tavır sergileyenler, İslâm'ı savunanlar ve İslâm'a ilgi duyan ancak Müslüman olmayanlar. Bu kategorilerin açıklanmasının ardından, İslâm dininin sanatsal değişim sorunları ve Müslüman şairlerin şiirlerine etkisi hakkında doyurucu bilgiler sunulmuştur.

Birinci bölümün beşinci başlığı, *Şiirin Konu, Şekil ve Üslûp Özellikleri* adını taşımaktadır. Yazar, bu bölümde İslâmî prensiplerin birtakım şiir türlerinin zayıflamasına sebep olduğunun doğru olduğunu ve muhtevası İslâm dinine uygun olmayan gazel, namus ve şerefe dil uzatmaya kadar varan hiciv, gerçeği yansıtmayan medih ve şarap tasvirlerinin bu türler arasında olduğunu ifade etmiştir. Ancak şairlerin, yeteneklerini İslâm ile uyumlu şiir türlerinde özgürce kullanabildiğini ve bu türlerin içerik ve üslûp açısından geliştiğini ifade etmiştir (s. 86).

Birinci bölümün altıncı başlığı, *Şiir Türleri* adını taşımaktadır. Burada şiir türleri: geleneksel ve yeni türler olmak üzere ikiye ayrılmıştır. Geleneksel Türler: medih (övgü), hiciv (yergi), mersiye (ağıt), gazel (aşk), fahr (övünme), hamâse (kahramanlık), itizâr (özür dileme) ve su'lûk (yağmacı) şairlerinin şiirleri şeklinde ele alınmış olup, her türe dair örnekler sunulmuştur. Yeni türler ise; nakîda, dinî-ahlâki ve cihad-fetih şiirleri şeklinde işlenmiştir. Son olarak bu bölümde dönemin bazı önemli şairleri tanıtılmış, akabinde bu şairlerin şiirlerinden Türkçe çevirileriyle birlikte örnekler verilmiştir.

İkinci Bölüm, *Nesir* ana başlığı altında dört alt bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümün ilk başlığı, *Kur'an ve Hadisin Dil ve Edebiyat Üzerindeki Etkisi* olarak belirlenmiştir. Bu bölümde, önce Arap diline, ardından ise Arap edebiyatına olan etkiler iki ayrı perspektiften kapsamlı bir şekilde incelenmiştir. Bu bölümde *İslâmî Dönemde Nesir* konusuna da yer verilmiştir. Yazar, Câhiliye döneminde nesrin genellikle din dışı konulara odaklandığını ve güvenilirliğinin tartışmalı olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, Câhiliye dönemine ait nesir örneklerinin günümüze çok az ulaşmasının doğal olduğu ifade edilmektedir. Bunun sebebi olarak, manzum eserlerin vezin ve kafiye sayesinde daha kolay ezberlenip sonraki nesillere aktarılabilmesi gösterilmektedir.

İkinci bölümün üçüncü başlığı olan *Nesrin Konu, Şekil ve Üslûp Özellikleri* altında yazar, Sadru'l-İslâm dönemi nesrini *Konu Açısından Özellikleri* ve *Şekil-Üslûp Açısından Özellikleri* olmak üzere iki ana boyutta incelemiştir. Bu kapsamda, dönemin nesrinin temel konularının din, dine davet ve dini prensipler olduğu görülmektedir. Ayrıca Yazar, Câhiliye dönemi nesrinin sade ve yüzeysel bir yapıya sahip olduğunu, bunun da dönemin kültürel yapısının sınırlı olmasından kaynaklandığını belirtmiştir. Buna karşılık, Sadru'l-İslâm

döneminde nesrin daha derin ve olgun bir düşünsel yapıya kavuştuğunu ifade etmektedir.

İkinci bölümün dördüncü başlığı, *Nesir Türleri* adını taşır. Burada nesir türleri; hitâbet, kitâbet, vasiyyetler, tevkî'at ve hikmetli sözler olmak üzere beş bölümde incelenmiştir. Yazar, *Hitâbetin Gelişme Nedenleri* başlığı altında, yazının bu dönemde yaygın olmaması sebebiyle, hitabetin dini mesajların aktarılmasında önemli bir araç haline geldiğini belirtmektedir. Bununla birlikte, Hz. Peygamber'in (s.a.v.), insanları İslâm'a davet etmek ve toplumda güven tesis etmek amacıyla hitabeti en etkili yöntem olarak kullandığı ifade edilmiştir. İslâmiyet'in yayılmasıyla birlikte, Câhiliye döneminde sürekli çatışma hâlinde olan kabilelerin İslâm'a girmesiyle yeni bir toplumsal yapının oluştuğu, bu süreçte hitabetin Hz. Peygamber, halifeler ve valiler arasındaki iletişimi sağlayan temel bir araç hâline geldiği vurgulanmaktadır. Yazar, aynı zamanda bu başlık altında her bir nesir türünü örneklerle açıklamış ve ilgili metinlerin Türkçe çevirilerini sunmuştur.

Sonuç

Tanıtımı yapılan bu eser, kapsamlı bir akademik araştırma ve titiz bir çalışmanın ürünü olarak ortaya konmuştur. Kitabın baskı kalitesi ve sayfa düzeni yayınevinin diğer yayınlarında olduğu gibi yüksek bir standartta olup, eserin profesyonelce hazırlandığını göstermektedir. Çalışma, akademik yazım kurallarına uygun olarak hazırlanmış, kaynakça ve dipnotlarla desteklenerek bilimsel güvenilirliği pekiştirilmiştir. Ayrıca, eserde imlâ hatalarının yok denecek kadar az olması, dilsel doğruluk ve özen açısından önemli bir unsur olarak öne çıkmaktadır. 2022 yılında elim bir kaza sonucu vefat eden akademisyen Prof. Dr. Kenan Demirayak'a Allah'tan rahmet diliyoruz. Arap Dili, Belâgatı ve Edebiyatı alanına sunduğu akademik katkılar, geliştirdiği analizler ve eğitim sürecine kazandırdığı bilgiler, ilim dünyasında önemli bir yere sahiptir. Yazarın ön sözde belirttiği üzere bu eser, Arap Dili ve Edebiyatı alanında öğrenim gören lisans ve lisansüstü öğrencileri için kapsamlı bir rehber niteliği taşımaktadır (s. 10). Bununla birlikte eser, yalnızca akademik çevreler için değil, Arap edebiyatı ve dilini derinlemesine incelemek isteyen tüm okurlar için de değerli bir başvuru kaynağıdır. Bu özellikleri dikkate alındığında söz konusu eser, akademik açıdan değerli bir kaynak olarak kabul edilmekte ve alanla ilgilenen araştırmacı ve okuyuculara tavsiye edilmektedir.

Etik Beyan/Ethical Statement: Bu çalışmanın hazırlanma sürecinde bilimsel ve etik ilkelere uyulduğu ve yararlanılan tüm çalışmaların kaynakçada belirtildiği beyan olunur / It is declared that scientific and ethical principles have been followed while carrying out and writing this study and that all the sources used have been properly cited.

Finansman/Funding: Yazar, bu araştırmayı desteklemek için herhangi bir dış fon almadığını kabul eder / The author acknowledge that they received no external funding in support of this research.

Çıkar Çatışması / Competing Interests: Yazar, çıkar çatışması olmadığını beyan eder / The author declare that have no competing interests.

Kaynakça

Demirayak, Kenan. *Arap Edebiyat Tarihi-II Sadru'l-İslâm Dönemi*. Erzurum: Fenomen Yayınları, 4. Basım, 2023.